

PROPOSTA D'ORDENANÇA REGULADORA DE LA RECOLLIDA DE BOLETS I ESCLATA-SANGS (ROVELLONS) AL TERME MUNICIPAL DE VISTABELLA DEL MAESTRAT

CONSIDERACIONS GENERALS

1. Antecedents

L'arribada de la tardor i la primavera a les nostres muntanyes propicia, quan les condicions climàtiques han estat les adequades, l'aparició de nombroses espècies de bolets. La recerca i recollida d'aquests, i molt en especial del conegudíssim esclata-sang (*Lactarius sanguifluus*) és una activitat tradicional profundament arrelada al nostre poble. Tot i això, i d'uns anys ençà, aquesta activitat ha assolit en algunes zones del terme uns nivells molt elevats. La facilitat per a l'accés amb vehicle a moltes zones no restringides a desplaçaments a peu, junt amb una activitat recol·lectora que no sempre es duu a terme amb la deguda cura, ha provocat una forta pressió sobre el medi natural, pressió que és fàcilment detectable en alguns indrets després dels caps de setmana en què l'afluència de buscadors és més intensa. El resultat, de mantenir-se aquesta situació, pot arribar a un deteriorament sensible del medis més propicis per a la vida dels bolets i, en última instància, a la desaparició de moltes de les espècies, siguen aquestes objecte de recol·lecció o no.

És fonamental que respectem els bolets al màxim, tant si ens són útils a nosaltres com si no ho són. Però a més a més, i com saben els buscadors "de tota la vida", la recollida de bolets pot representar un exemple pregó d'allò que recentment ha vingut en denominar-se "aprofitament sostenible dels recursos". Unes pràctiques de recerca i recol·lecció adequades són una garantia que, si el temps acompanya, els anys vinents podrà trobar-se el desitjat fruit en els "rotgles" de sempre. Per aquesta raó, i tenint en compte les característiques específiques d'aquesta activitat al nostre terme municipal, es proposa aquesta Ordenança Reguladora de la recollida de bolets¹ i esclata-sangs al terme municipal de Vistabella del Maestrat, amb la finalitat d'establir les mesures necessàries per a permetre que aquesta activitat continue exercint-se de manera sostenible i sense que arribe a posar en perill les característiques biòtiques de les zones més propícies per a la presència dels bolets.

2. Justificació de la proposta d'Ordenança

La llei 3/1993, Forestal de la Comunitat Valenciana, estableix la recollida de bolets com a un dels aprofitaments forestals susceptibles de ser fomentats i ordenats en la seua condició de recursos forestals renovables per la Conselleria de Medi Ambient, la mateixa llei estableix la possibilitat de regular la recollida, i fins i tot prohibir-la

¹ En aquesta ordenança, el terme "bolet" s'empra en el sentit ample ("aparell esporífer o carpòfor de diversos fongs superiors o macromicets --basidiomicets i ascomicets--, de mida grossa, mitjana o simplement visible, que representa l'aparell reproductor.

totalment, quan resulte greument perjudicial, per la seua intensitat i altres causes, per a la flora, fauna o algun dels objectes de l'esmentada llei. El desenvolupament d'aquests principis va promulgar-se l'Ordre de 16 de setembre de 1996, de la Conselleria de Medi Ambient, per la qual es regula la recol·lecció de bolets i altres fongs al territori de la Comunitat Valenciana. És en aquesta Ordre on s'especifiquen les condicions generals en què podrà dur-se a terme la recollida de bolets, des de la perspectiva de limitar els efectes indesitjats de l'activitat sobre el medi natural. L'article tretzé de l'Ordre indica que "Els ajuntaments podran regular mitjançant ordenances municipals la recol·lecció consuetudinària episòdica de bolets i altres fongs prenent en compte les característiques peculiars del seu terme municipal i sempre d'acord amb els criteris establerts en aquesta ordre".

Tenint en compte allò anteriorment dit, aquesta Ordenança s'ha basat en els criteris especificats en l'esmentada Ordre de 16 de setembre de 1996 per a adaptar-los, en aquells casos que s'ha considerat necessari, a la realitat del nostre municipi. En aquest sentit, aspectes fonamentals de l'Ordenança, com ara els instruments autoritzats o les pràctiques prohibides, deriven directament dels continguts de l'Ordre.

Complementàriament a això, convé destacar que la present proposta d'Ordenança té un marcat caràcter "educatiu", en el sentit que, tot i limitar l'ús de determinades ferramentets o la realització de certes pràctiques, es planteja com a objectiu fonamental no la prohibició, sinó la divulgació d'una sèrie de pràctiques de recerca i recol·lecció, aquesta tasca educativa es durà a terme per agents especials depenents de l'ajuntament, servei aquest que serà remunerat amb una ecotasa.

En coherència amb el caràcter divulgatiu que s'ha volgut donar a la proposta, s'ha simplificat al màxim l'apartat corresponent a infraccions i sancions. Tot i això, es faculta a l'Ajuntament de Vistabella del Maestrat per a l'imposició de sancions que poden arribar a un màxim de 1000 euros. Finalment, s'ha destacat la responsabilitat de la Gerència de Medi Ambient en la divulgació dels continguts de l'Ordenança, divulgació que cal fer en qualsevol cas extensiva a un àmbit, com els dels bolets, tan important com desconegut per la major part de la població.

NORMATIVA DE L'ORDENANÇA REGULADORA DE LA RECOLLIDA DE BOLETS I ESCLATA-SANGS AL TERME MUNICIPAL DE VISTABELLA DEL MAESTRAT

CAPÍTOL I

CONSIDERACIONS GENERALS

Article 1. Objecte

Aquesta Ordenança té per objecte establir la normativa a què, dins l'àmbit del terme municipal de Vistabella del Maestrat, es troba subjecta la recollida d'esclata-sangs (rovellons) i altres bolets, des de la perspectiva de disminuir al mínim els efectes desfavorables d'aquesta activitat per al medi ambient i les espècies objecte de recol·lecció, i d'acord amb les directrius establertes amb aquesta finalitat per l'Ordre de 16 de setembre de 1996, de la Conselleria de Medi Ambient, per la qual es regula la recol·lecció de bolets i altres fongs al territori de la Comunitat Valenciana.

Article 2. Activitats a què es refereix aquesta Ordenança

Aquesta Ordenança s'aplicarà a la recollida consuetudinària episòdica d'esclata-sangs i d'altres bolets. D'acord amb el que estableix l'article 6 de l'Ordre de 16 de desembre de

1996, de la Conselleria de Medi Ambient, la recollida consuetudinària queda limitada a un màxim de sis quilograms per persona i dia. Per damunt d'aquesta quantitat esconsidera aprofitament forestal de bolets, el qual es troba subjecte a les determinacions de la Llei 3/1993, de 9 de desembre, de la Generalitat Valenciana, Forestal de la Comunitat Valenciana, i el seu Reglament d'Aplicació, Decret 98/1995, de 16 de maig.

Article 3. Àmbit d'aplicació

Les determinacions d'aquesta Ordenança s'aplicaran a la totalitat de les zones forestals del terme municipal de Vistabella del Maestrat en les quals es duga a terme la recollida d'esclata-sangs i bolets, amb independència de la seua titularitat. S'hi exceptuen de l'aplicació d'aquesta Ordenança aquelles zones en les quals es realitze l'aprofitament forestal d'aquests recursos, les quals hauran d'estar convenientment senyalitzades d'acord amb allò que estableixen els articles 10 i 11 de l'Ordre de 16 de setembre de 1996 de la Conselleria de Medi Ambient.

Article 4. Parc Natural del Penyagolosa

L'àmbit inclòs dins el Parc Natural del Penyagolosa es regirà per la seua normativa específica, explicitada en les normatives específiques, així com qualsevol altre document que redacte la Conselleria de Medi Ambient.

CAPÍTOL II

CONDICIONS PER A LA RECOLLIDA DE BOLETS

Article 5. Pràctiques prohibides

Per a la localització dels esclata-sangs i altres bolets, es prohibeix remoure el sòl de manera que s'altere de forma duradora la capa vegetal superficial, ja siga manualment o fent servir qualsevol eina apta per a l'alçament indiscriminat de fullaraca, molsa o pinotxa.

Article 6. Ús de ferramentes

No es permet per a la recerca dels bolets portar i/o utilitzar falç, corbells, rastrells, ganxos, aixades, aixadelles o d'altres ferramentes similars, independentment del seu tamany. Per a la recollida dels esclata-sangs i altres bolets, s'utilitzarà exclusivament ganivet, navalla o similar, la fulla dels quals no excedisca els onze centímetres de llargària.

Article 7. Normes de recollida

1. Només es permet la recollida d'esclata-sangs i altres bolets que hagen arribat al seu desenvolupament normal. Es prohibeix l'arrancament i la destrucció intencionada d'aquells bolets passats, trencats o alterats o que no en siguen objecte de recol·lecció.
2. L'horari de recollida s'estableix des de l'alba fins a la posta del sol. És prohibida la recol·lecció durant la nit.
3. La recollida es realitzarà tallant els exemplars adults per la base del peu, procurant que la base (miceli) quede al seu lloc. Queda prohibit arrancar exemplars, tret que hi haja dubtes per a la seua identificació.

4. A fi d'afavorir la dispersió de les espores del fongs, el transport dels exemplars recollits es realitzarà preferentment en cistelles de vímet, palla, canya o semblants. S'evitarà l'ús de recipients com bosses de plàstics, poals o cabassos de plàstic o goma.

Article 8. Espècies protegides

Als efectes d'aquesta Ordenança, no es clasifiquen espècies d'especial protecció tenint en compte la seua raresa i/o interès científic i biogeogràfic,

CAPÍTOL III

VIGILÀNCIA, INFRACCIONS I SANCIONS

Article 9. Serveis encarregats de la vigilància

1. L'Ajuntament de Vistabella el Maestrat i, en coordinació amb la Conselleria de Medi Ambient, vetlarà pel compliment d'allò que es disposa en aquesta Ordenança, a través del personal al seu servei al qual s'atribuïsquen funcions d'informació i vigilància.

Article 10. Competència i règim sancionador

1. Constitueixen infraccions administratives les accions o omissions que contravinguen les normes contingudes en aquesta Ordenança.
2. Correspon a la Gerència de Medi Ambient la potestat per instruir els expedients i sancionar les accions o omissions contràries a allò que es disposa en aquesta Ordenança, d'acord amb el que determina el seu Reglament de Funcionament, i sense perjudici de les competències directes d'altres administracions.
3. Les infraccions administratives al que s'estableix en aquesta Ordenança seran sancionades, d'acord amb allò que disposa la normativa vigent.

DISPOSICIONS FINALS

Article 11. Vigència

1. Aquesta Ordenança entrarà en vigor el dia següent al de la seua publicació en el Butlletí Oficial de la Província. La seua vigència serà indefinida fins que l'Ajuntament, d'ofici o a instància de part, considere oportuna la seua modificació o revisió.
2. La promulgació de normes amb rang superior al d'aquesta Ordenança, que afecten a matèries regulades en aquesta, determinarà l'aplicació automàtica d'aquelles i la posterior adaptació de l'Ordenança en aquells extrems que foren necessaris.

Article 12. Publicitat

L'Ajuntament de Vistabella del Maestrat adoptarà les mesures que considere oportunes per tal de garantir la màxima publicitat a les normes establertes en aquesta Ordenança, així com per a facilitar als interessats i interessades en la recol·lecció de bolets totes aquelles informacions que resulten en un millor coneixement del paper ecològic dels bolets i la necessitat de la seua preservació. Aquesta ordenança municipal s'acompanya d'una ordenança fiscal de l'Ajuntament de Vistabella del Maestrat que regula el preu públic del material emprat per a fer publicitat. Tot acò, tenint en compte que, segons l'apartat 3 de l'article 31 de la Llei Forestal de la Comunitat Valenciana, s'exceptuen d'autorització o coneixement previ, els aprofitaments de recollida consuetudinària episòdica de fruits, plantes i bolets, amb consentiment tàcit del propietari.